

Partnerstwa
na małą skalę
w sektorze
edukacji
dorosłych

Erasmus + Senior +

CENTRUM
KULTURY
I SPORTU
W KRZESZOWICACH

Redakcja

Kinga Calvert
Marian Lewicki

Projekt, łamanie

Joanna Sowa

Projekt: Erasmus + Senior + - partnerstwa na małą skalę w sektorze edukacji dorosłych

Wydawca

Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach
ul. dr. J. Walkowskiego 1
32-065 Krzeszowice
ckiskrzeszowice.pl

ISBN

978-83-962250-3-0

© Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach, 2026. Wszelkie prawa zastrzeżone

CENTRUM
KULTURY
i SPORTU
w KRZESZOWICACH

Erasmus+ Senior+ - Partnerstwa na małą skalę w sektorze edukacji dorosłych

Nowe umiejętności,
międzynarodowa współpraca
i większa aktywność społeczna
— bez względu na wiek. Projekt
Erasmus+ Senior+ łączy
doświadczenia partnerów z Polski,
Łotwy i Włoch, by tworzyć
seniorom nowe możliwości
rozwoju, nauki i uczestnictwa
w życiu społecznym.

Projekt Erasmus+ Senior+ to inicjatywa realizowana w ramach unijnego programu Erasmus+ Senior+, wspierającego kształcenie, szkolenia, młodzież i sport. Ważną częścią programu są również działania służące rozwojowi osób dorosłych, w tym osób starszych.

Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach pragnie umożliwić seniorom, głównie po 60. roku życia, udział w międzynarodowych projektach edukacyjnych, kulturalnych i społecznych, promujących aktywność i rozwój osobisty. Celem nadrzędnym jest wspieranie aktywnego stylu życia poprzez edukację, rozwój osobisty, mobilność międzynarodową i zaangażowanie społeczne.

Jak podkreśla dyrektor CKiS, Jan Bereza, rozwój tej inicjatywy ma kluczowe znaczenie dla przyszłości lokalnych działań na rzecz seniorów:

*Rozwijanie komponentu
międzynarodowego w pracy
z seniorami to dla nas inwestycja
w ich aktywność, kompetencje
i włączenie społeczne. Wierzimy,
że współpraca europejska otworzy
przed nimi nowe możliwości
edukacyjne i kulturowe.*

W ramach przedsięwzięcia CKiS podjęło współpracę z organizacjami partnerskimi: włoskim stowarzyszeniem Associazione Culturale JUMP – Gioventù in riSalto oraz samorządem Gulbenes novada pašvaldība na Łotwie. Partnerstwa te pomogły rozwinąć działalność CKiS o komponent międzynarodowy, zdobyć doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych oraz poznać nowe metody pracy z seniorami.

Istotnym elementem projektu było opracowanie scenariuszy zajęć cyfrowych i językowych. Stanowiły one podstawę do przygotowania działań edukacyjnych odpowiadających potrzebom osób starszych. Wspólna praca partnerów umożliwiła wymianę doświadczeń, testowanie opracowanych rozwiązań oraz przygotowanie metod, które można wykorzystać w praktyce.

Każdy z partnerów projektu był gospodarzem spotkania ponadnarodowego w swoim regionie. W spotkaniach uczestniczyli pozostali partnerzy, a także lokalni interesariusze, w tym osoby dorosłe, seniorzy, pracownicy organizacji i ich beneficjenci. Głównym celem tych działań było zdobywanie i wymiana doświadczeń w ramach współpracy międzynarodowej.

Pierwsze kroki w projekcie

1 grudnia 2025 r. decyzją dyrektora CKiS powołano oficjalny Zespół Projektowy odpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia finansowanego z programu Senior+. Tego samego dnia odbyło się inauguracyjne spotkanie online z przedstawicielami krajów partnerskich, rozpoczynające wspólne działania projektowe.

W grudniu 2025 r. podpisano niezbędne umowy partnerskie oraz opracowano i zaakceptowano szczegółowy harmonogram dalszej współpracy.

4

Równolegle przeprowadzono diagnozę potrzeb edukacyjnych seniorów zamieszkujących gminę

Krzeszowice w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) oraz języka angielskiego. Jej wyniki posłużyły do ukierunkowania kolejnych działań projektowych.

O realizacji projektu i kolejnych etapach prac w ramach Erasmus+ Senior+ informowaliśmy na stronie internetowej CKiS.

Całkowita wartość projektu dla wszystkich jego uczestników, w tym partnerów zagranicznych, wynosi 60 tys. euro.

Projekt Erasmus+ Senior+ – edukacja dorosłych” jest finansowany przez Unię Europejską.

Dane identyfikacyjne umowy

Numer umowy 2025-1-PL01-KA210-ADU-000359633	Znak sprawy BEA.1.5.430.67.2025
Numer projektu 2025-1-PL01-KA210-ADU-000359633	Data rozpoczęcia 2025-11-01
	Data zakończenia 2026-10-31

Dane organizacji

Beneficjent/Koordinator		Kraj
Pełna nazwa organizacji Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach		Polonia
Miejscowość Krzeszowice	Ulica i nr budynku ul. J. Wajkowskiego 1	Kod pocztowy 32-065
Państwo Polska	REGON 141077136	Kod kraju PL
PESEL 671087093	REGON 350759219	Rodzaj rejestru RIK
Kod Erasmus E10377136	Kod Erasmus 350759219	Numer w rejestrze 4011-1
Kod Erasmus		Numer aktywa

Dane bankowe

Posiadacz rachunku: Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach			
Nazwa banku: Bank Spółdzielczy w Krzeszowicach			
IBAN - polski numer rachunku: PL21 8612 0003 0010 0009 0026 0016		Wzrost rachunku: EUR	Nr SWIFT banku: POLUPLPR
Przeznaczone dofinansowanie (EUR) 60 000,00	Rata I 48 000,00	Rata II	

Osoba odpowiedzialna ze strony FRSE za przygotowanie umowy jest: Wojciech Zawadzki, tel. +48 507 936 291, e-mail: ae@erasmusplus.org.pl

wskazany przez Partnera Ponadnarodowego, w trzech transzach:

- 1) I transza – po zakończeniu pierwszego zadania (planowane zakończenie 31.01.2026 r.) w wysokości 5 000,00 EUR (słownie: pięć tysięcy euro 00/100), wypłacone w terminie do 14 dni od otrzymania noty obciążeniowej. Podstawą do wystawienia noty będzie otrzymanie od Partnera Ponadnarodowego:
  - listy członków zespołu roboczego
  - podpisanego planu współpracy ponadnarodowej, dokumentów źródłowych
  - przesłanego, wspólnego scenariusza warsztatów dla edukatorów
- 2) II transza – nie później niż 31.05.2026 r. w wysokości 5 000,00 EUR (słownie: pięć tysięcy euro 00/100), wypłacone w terminie do 14 dni od otrzymania noty obciążeniowej. Nota wystawiona nie wcześniej niż 14 dni przed rozpoczęciem warsztatów dla edukatorów. Płatna nie później niż w pierwszy dzień warsztatów. Podstawą do wystawienia noty będzie:
  - przeprowadzenie warsztatów dla przedstawicieli obu organizacji uczestniczących w projekcie z Polski i Litwy
- 3) III transza – po zakończeniu trzeciego zadania (planowane zakończenie 31.08.2026 r.) w wysokości 5 000,00 EUR (słownie: pięć tysięcy euro 00/100), wypłacone w terminie

Jak wszystko się zaczęło? Dlaczego powstał projekt Erasmus+ Senior+ ?

Od jakich potrzeb zaczyna się dobry projekt edukacyjny? Od uważnego słuchania ludzi. Pomysł na Erasmus+ Senior+ wyrósł z obserwacji codziennych wyzwań osób starszych — od trudności w korzystaniu z nowych technologii po potrzebę kontaktu, samodzielności i dalszego rozwoju. To właśnie te potrzeby stały się punktem wyjścia do poszukiwania rozwiązań, które będą bliskie życiu seniorów.

Zanim zaczęliśmy działać, postanowiliśmy dokładnie przyjrzeć się sytuacji osób starszych i zastanowić się, z jakimi wyzwaniami mierzą się na co dzień.

Zadaliśmy sobie pytanie: czego dzisiejsi seniorzy naprawdę potrzebują, aby czuć się pewniej, być bardziej samodzielni i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym?

Szybko zauważyliśmy, że współczesny świat zmienia się bardzo dynamicznie. Nowe technologie, komunikacja internetowa i coraz większe znaczenie znajomości języków obcych otwierają przed ludźmi wiele możliwości, ale jednocześnie mogą stanowić barierę dla osób starszych.

Seniorzy często potrzebują nie tyle teorii, ile praktycznej pomocy, cierpliwego wsparcia i możliwości uczenia się we własnym tempie.

Jednym z najważniejszych wyzwań okazała się cyfryzacja. Korzystanie ze smartfona, komputera czy internetu może ułatwiać codzienne życie, pomagać w kontakcie z bliskimi i zapewniać dostęp do informacji oraz usług. Jednak dla wielu seniorów nowe technologie wciąż pozostają trudne i niezrozumiałe. Dostrzegliśmy potrzebę stworzenia takich warunków nauki, w których osoby starsze mogłyby zdobywać praktyczne umiejętności bez obaw, że nie nadążą za tempem zmian.

Kolejnym obszarem były kompetencje językowe. Brak znajomości języków obcych może ograniczać kontakty z ludźmi z innych krajów, utrudniać podróżowanie i zamykać drogę do nowych doświadczeń. Chcieliśmy pokazać, że nauka języka jest możliwa w każdym wieku, a odpowiednio dobrane metody mogą sprawić, że stanie się ona przyjemna, praktyczna i dostępna dla każdego.

Nie mogliśmy również pominąć problemu ograniczonego dostępu do edukacji, szczególnie na terenach wiejskich. Odległość od placówek edukacyjnych, ograniczone możliwości uczestnictwa w zajęciach oraz konieczność dostosowania tempa nauki do indywidualnych potrzeb sprawiają, że seniorzy nie zawsze mają szansę rozwijać swoje zainteresowania i umiejętności. Zrozumieliśmy, że edukacja powinna być bliżej nich — dostępna, przyjazna i dostosowana do ich możliwości.

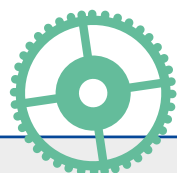
Równie ważnym wyzwaniem okazała się samotność i ryzyko wykluczenia społecznego. Ograniczone kontakty, obawa przed nowymi sytuacjami i brak poczucia przynależności mogą sprawiać, że osoby starsze wycofują się z aktywnego życia. Tymczasem każdy człowiek, niezależnie od wieku i miejsca zamieszkania, potrzebuje relacji, poczucia bezpieczeństwa i możliwości bycia częścią społeczności. Właśnie te obserwacje stały się punktem wyjścia do naszych działań. Zrozumieliśmy, że nie wystarczy proponować seniorom kolejnych zajęć. Potrzebne jest podejście, które łączy naukę nowych umiejętności z budowaniem pewności siebie, rozwijaniem samodzielności i wzmacnianiem więzi społecznych. Dlatego zdecydowaliśmy się przygotować wniosek o dofinansowanie w ramach programu Erasmus+ i stworzyć projekt Erasmus+ Senior+.

Chcieliśmy opracować i wykorzystać metody pracy odpowiadające rzeczywistym potrzebom osób starszych — takie, które uwzględniają ich doświadczenia, możliwości, tempo nauki i codzienne wyzwania.

Naszym celem stało się stworzenie edukacji szytej na miarę seniorów: praktycznej, dostępnej, wspierającej i bliskiej ich codziennemu życiu. Edukacji, która nie tylko pomaga zdobywać nowe kompetencje, ale również daje odwagę do podejmowania kolejnych wyzwań, nawiązywania kontaktów i odkrywania nowych możliwości.

Tak narodził się pomysł na Erasmus+ Senior+ — z potrzeby uważnego spojrzenia na osoby starsze i przekonania, że na naukę, rozwój oraz aktywne uczestnictwo w życiu społecznym nigdy nie jest za późno.

6

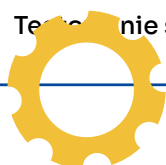
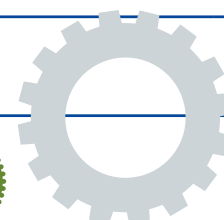

DZIAŁANIA

TERMIN

1	Przygotowanie i wzajemne przesłanie sobie listy członków zespołu roboczego. Opracowanie harmonogramu współpracy.	15.01.2026
2	Diagnoza potrzeb w zakresie edukacji TIK i języka angielskiego dla seniorów. Udostępnienie w formie elektronicznej diagnoz Polska Łotwa.	15.12.2025 - 15.01.2026
3	Opracowanie wstępnej wersji scenariusza warsztatów dla edukatorów z Polski i Łotwy – JUMP	31.01.2026
4	Warsztaty we Włoszech	8.06.2026 - 12.06.2026
5	Raporty z warsztatów. Wstępne wersje scenariuszy zajęć dla seniorów.	13.06.2026 - 30.06.2026
6	Testowanie scenariuszy Polsce i na Łotwie. Opracowanie końcowej wersji warsztatów dla edukatorów – JUMP.	1.06.2026 - 31.08.2026
7	Konferencje upowszechniające projekt Polska, Łotwa.	1.09.2026 - 30.10.2026

Trzy kraje, trzy organizacje, wspólny cel. Poznaj partnerów naszego projektu

Współpraca międzynarodowa to szansa na zdobywanie nowych doświadczeń, poznawanie innych perspektyw i wspólne poszukiwanie rozwiązań odpowiadających na potrzeby lokalnych społeczności. Właśnie z takiego podejścia narodziło się partnerstwo Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach, gminy Gulbene na Łotwie oraz włoskiej organizacji Associazione Culturale JUMP. Choć każda z tych instytucji działa w innym kraju i ma własną specyfikę, łączy je przekonanie, że edukacja, rozwój i aktywne uczestnictwo w życiu społecznym są ważne na każdym etapie życia.

Od lokalnej potrzeby do międzynarodowego partnerstwa

Inicjatorem projektu było Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach. Pracownicy CKiS, bazując na dotychczasowych doświadczeniach w pracy z seniorami, dostrzegli potrzebę poszerzenia swojej działalności o wymiar międzynarodowy. Chcieli poznać nowe metody edukacji osób starszych, zdobyć doświadczenie w realizacji projektów europejskich i otworzyć się na możliwości, jakie daje współpraca z organizacjami z innych krajów.

Poszukiwanie partnerów rozpoczęło się od poznawania założeń programu Erasmus+, studiowania materiałów informacyjnych, korzystania ze stron Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji oraz udziału w webinarach. Ważnym źródłem inspiracji i kontaktów okazała się europejska platforma EPALE, poświęcona edukacji dorosłych. To właśnie tam CKiS znalazło włoską organizację Associazione Culturale JUMP.

Po zapoznaniu się z jej działalnością i dotychczasowymi projektami partnerzy odbyli pierwsze rozmowy online. JUMP okazała się organizacją otwartą na współpracę, posiadającą duże doświadczenie w edukacji dorosłych i realizacji projektów międzynarodowych. To ona zaproponowała włączenie do partnerstwa gminy Gulbene na Łotwie, z którą współpracowała już wcześniej. Gulbene okazała się partnerem dobrze odpowiadającym założeniom projektu. Podobnie jak CKiS działa na rzecz lokalnej społeczności, wspiera edukację i realizuje inicjatywy skierowane do seniorów, w tym działania rozwijające kompetencje cyfrowe. W ten sposób powstało partnerstwo łączące lokalne doświadczenie, wiedzę samorządową i międzynarodowe kompetencje edukacyjne.

CKiS w Krzeszowicach – lider z pomysłem i gotowością do rozwoju

Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach pełniło w projekcie funkcję organizacji wiodącej. To tutaj narodziła się idea

współpracy międzynarodowej, wynikająca z potrzeby rozwijania dotychczasowych działań edukacyjnych i poszukiwania nowych sposobów pracy z seniorami. CKiS wносиło do partnerstwa doświadczenie w organizowaniu działań kulturalnych, sportowych i społecznych, znajomość potrzeb mieszkańców oraz praktyczną wiedzę wynikającą z pracy z lokalną społecznością. Jego mocnymi stronami są również zaangażowanie, otwartość na nowe rozwiązania i gotowość do zdobywania doświadczeń w obszarze współpracy europejskiej.

Rola lidera wiąże się z odpowiedzialnością za koordynację całego projektu, monitorowanie postępów, komunikację między partnerami oraz nadzór nad realizacją wspólnych celów. CKiS odpowiadało także za kwestie organizacyjne i finansowe związane z realizacją przedsięwzięcia.

Dla instytucji projekt stanowił ważny krok w kierunku internacjonalizacji działalności, rozwijania kompetencji kadry i budowania podstaw do kolejnych inicjatyw europejskich.

Gulbene – samorząd, który zna potrzeby mieszkańców

Gulbenes novada pašvaldība to samorząd lokalny na Łotwie, obejmujący miasto Gulbene i cztery obszary administracji wiejskiej. Gmina liczy około 19 tysięcy mieszkańców, a jej szczególnym wyzwaniem jest starzenie się społeczeństwa oraz odpływ młodych ludzi do większych miast w poszukiwaniu pracy.

Samorząd odpowiada za wiele obszarów życia lokalnego, m.in. edukację, usługi społeczne, promocję zdrowia, transport, gospodarkę komunalną i rozwój przestrzeni publicznej. Inicjuje również projekty edukacyjne, społeczne i kulturalne, wspierając różne grupy mieszkańców, w tym seniorów, młodzież, osoby z niepełnosprawnościami i osoby zagrożone wykluczeniem.

Gulbene ma doświadczenie w realizacji projektów międzynarodowych finansowanych z różnych programów europejskich, w tym Erasmus+ Senior+ . Współpracuje ze szkołami, bibliotekami, instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi i innymi samorządami, dbając o harmonijny rozwój regionu. Szczególne znaczenie ma działalność na rzecz edukacji dorosłych. Gmina od kilku lat wspiera organizację kursów i szkoleń, zwłaszcza w zakresie kompetencji informatycznych i cyfrowych. Ważną rolę odgrywa w tym Gulbene Regional Library wraz z filiami, których pracownicy pomagają mieszkańcom, szczególnie seniorom z terenów wiejskich, rozwijać umiejętności korzystania z komputerów, internetu i zasobów bibliotecznych.

Doświadczenia lokalnych edukatorów pokazują, że seniorzy często potrzebują indywidualnego podejścia, spokojnego tempa pracy i metod nauczania dostosowanych do ich potrzeb. Dlatego jednym z ważnych kierunków rozwoju jest poszukiwanie bardziej dostępnych i przyjaznych form edukacji cyfrowej.

Kluczowe działania podjęte w początkowej fazie projektu:

1 grudnia 2025 r.:

Odbyło się inauguracyjne spotkanie online z przedstawicielami krajów partnerskich. Tego samego dnia, decyzją dyrektora CKiS, powołano

oficjalny Zespół Projektowy ds. realizacji projektu finansowanego z programu Erasmus+.

Grudzień 2025 r.:

Podpisano niezbędne umowy partnerskie oraz opracowano i zaakceptowano szczegółowy harmonogram dalszej współpracy z każdym z partnerów.

CKiS w Krzeszowicach

Kinga Calvert – koordynator projektu
Jan Bereza – edukator
Mateusz Godyń – edukator
Agata Kurowska – księgowa

Zespół projektu

Gulbene

Elīna Janovska – koordynator projektu
Anda Pelse – edukator ds. cyfryzacji
Marija Saleniece – edukatorka języka angielskiego
Ilze Melngaile – specjalistka ds. finansów i księgowości

Jump

Pietro Curatola – prezes i kierownik projektu
Erika Gerardini – opracowanie merytoryczne projektu
Ylenia Azzaro – dział administracyjny, osoba odpowiedzialna za spotkania online
Giusy Froio – młodszy kierownik projektu

Gulbene wniosło do projektu przede wszystkim znajomość potrzeb lokalnej społeczności, doświadczenie w realizacji działań edukacyjnych oraz kompetencje administracyjne, organizacyjne i finansowe. Zaangażowanie specjalistów odpowiedzialnych za edukację, księgowość, kwestie prawne i komunikację wzmacnia organizacyjną stronę partnerstwa.

Dzięki udziałowi w projekcie gmina może rozwijać dotychczasowe działania, poznawać nowe metody edukacji dorosłych i wzmacniać kompetencje osób pracujących z seniorami.

10 JUMP – międzynarodowe doświadczenie i innowacyjne metody edukacji

Associazione Culturale JUMP z Soverato we Włoszech to organizacja pozarządowa i międzynarodowa akademia szkoleniowa, która od 2013 roku uczestniczy w projektach Erasmus+, zarówno jako lider, jak i partner. Posiada doświadczenie w edukacji dorosłych, organizacji szkoleń i mobilności międzynarodowych oraz rozwijaniu współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami z różnych krajów.

JUMP prowadzi szkolenia dla nauczycieli, edukatorów, dyrektorów szkół, przedsiębiorców i przedstawicieli administracji publicznej. Opracowuje programy szkoleniowe, podręczniki i narzędzia edukacyjne, wykorzystując

edukację pozaformalną, naukę przez działanie i innowacyjne metody pracy. Ważnym obszarem działalności organizacji jest również rozwijanie kompetencji cyfrowych, społecznych i międzykulturowych oraz wspieranie osób mających ograniczony dostęp do możliwości edukacyjnych.

JUMP angażuje się w inicjatywy promujące europejskie wartości, budowanie partnerstw międzynarodowych i upowszechnianie rezultatów projektów. Organizuje również wydarzenia edukacyjne i obywatelskie, w tym EuroSoul Festival związany z obchodami Dnia Europy. Wśród jej doświadczeń znajdują się projekty dotyczące innowacji edukacyjnych, ekologii, rozwoju kompetencji i uczenia się przez całe życie, m.in. „Natural Born Teachers”, „Pedagogy for Change – Learn about Climate and Ecology”, „Forlife – Our Lifelong Teacher” oraz „Health is Wealth”. Przykładem działań wspierających kompetencje cyfrowe jest inicjatywa Eu.Read, w ramach której dorośli uczestnicy rozwijali umiejętności cyfrowe, tworząc bibliotekę zwiastunów książek i ucząc się korzystania z platformy Canva. JUMP wnosi do partnerstwa przede wszystkim wiedzę z zakresu edukacji dorosłych, doświadczenie w projektach Erasmus+, znajomość innowacyjnych metod szkoleniowych i umiejętność dzielenia się dobrymi praktykami. Dla CKiS i Gulbene jest cennym źródłem inspiracji oraz wsparcia w rozwijaniu działań edukacyjnych i współpracy międzynarodowej.

Trzy różne perspektywy, które wzajemnie się uzupełniają

Siłą partnerstwa było połączenie kompetencji trzech organizacji. CKiS wniosło lokalne doświadczenie i koordynował projekt, Gulbene zapewniło perspektywę samorządu i znajomość potrzeb mieszkańców, a JUMP wniosło wiedzę ekspercką, doświadczenie europejskie i nowoczesne metody edukacji dorosłych. Partnerzy wspólnie realizowali zadania, uczyli się od siebie i poszukiwali rozwiązań przydatnych w swoich społecznościach.

Jak dbamy o dobrą współpracę?

Za realizację projektu odpowiadały zespoły poszczególnych organizacji, zajmujące się koordynacją, komunikacją, finansami, dokumentacją i realizacją zadań. Partnerzy porozumiewali się w języku angielskim, korzystając m.in. z poczty elektronicznej, telefonu i Microsoft Teams. Współpracę opierali na przejrzystości, równości, wspólnej odpowiedzialności oraz zasadach niedyskryminacji i dostępności.

W realizacji działań korzystali również z europejskich platform edukacyjnych, takich jak EPALE i Platforma Rezultatów Projektów Erasmus+, które umożliwiały wymianę dobrych praktyk i upowszechnianie rezultatów.

Współpraca, która otwiera kolejne możliwości

Projekt pozwolił partnerom rozwijać kompetencje, doskonalić ofertę edukacyjną i wzmacniać międzynarodowe kontakty. Zdobyte doświadczenia mogą stać się podstawą kolejnych inicjatyw w zakresie edukacji dorosłych, rozwoju kadry, mobilności i wolontariatu.

Trzy organizacje, trzy kraje i różne doświadczenia – połączone wspólną ideą, że na naukę, rozwój i aktywne uczestnictwo w życiu społecznym nigdy nie jest za późno.

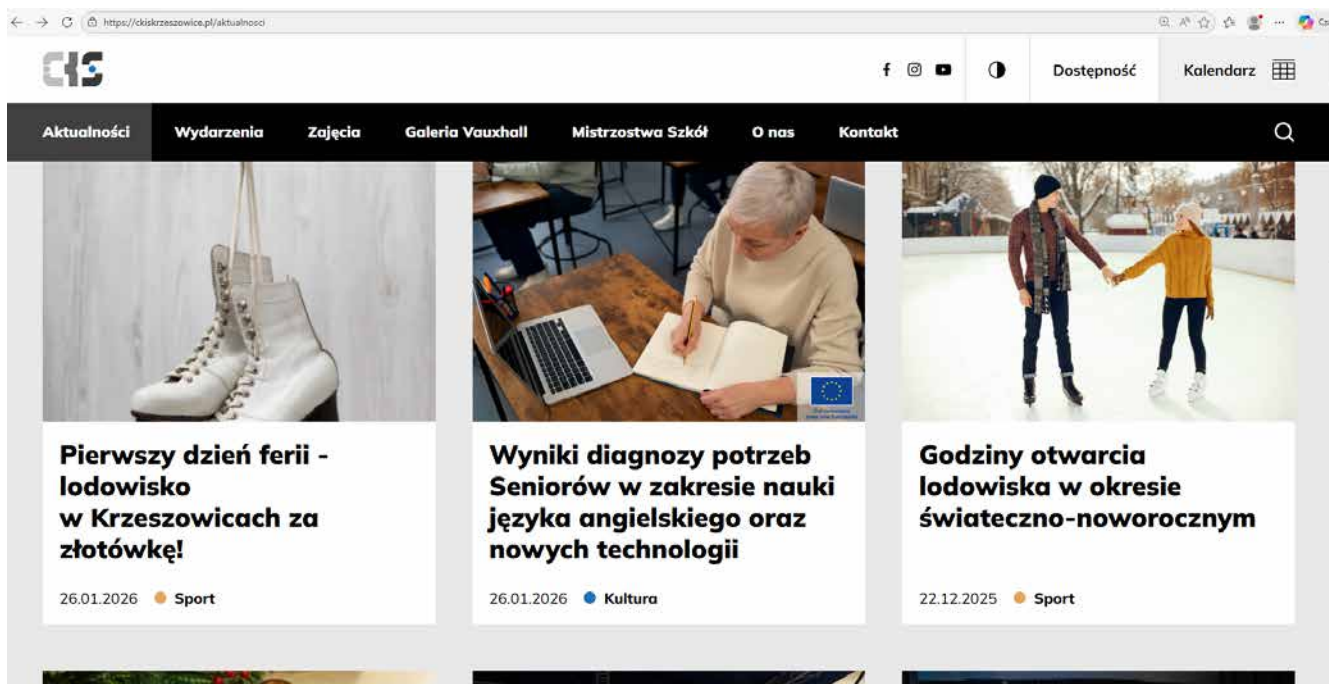

Wyniki diagnozy potrzeb seniorów w zakresie nauki języka angielskiego oraz nowych technologii

W ramach projektu Erasmus+ Senior+ – Partnerstwa na małą skalę w sektorze edukacji dorosłych w grudniu zrealizowano diagnozę potrzeb edukacyjnych w zakresie

Czego chcą się uczyć seniorzy? Diagnoza wśród 134 mieszkańców gminy Krzeszowice wykazała, że 77% badanych chciało rozwijać umiejętności cyfrowe i znajomość języka angielskiego.

technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) oraz języka angielskiego wśród seniorów z obszaru gminy Krzeszowice.

12

Badanie, przeprowadzone w formie ankiet papierowych, objęło grupę 134 osób, w tym dominującą liczbę kobiet (84%) oraz 16% mężczyzn. Respondenci pochodzili głównie z miasta Krzeszowice (41,8%) oraz z Tenczynka (12,7%) i Nowej Góry (5,2%). W strukturze wykształcenia przeważały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (47,8%), następnie średnim (33,6%), wyższym (15,7%) i podstawowym (2,2%).

Zainteresowanie udziałem w kursach TIK i języka angielskiego było bardzo wysokie – zadeklarowało je 77% ankietowanych. Seniorzy wyrazili chęć uczestnictwa w zajęciach jeden raz w tygodniu (79%), preferując w większości godziny popołudniowe (54%). W zakresie nauki języka angielskiego największe zgłoszone zapotrzebowanie dotyczyło

nabycia umiejętności praktycznych: poznania podstawowych zwrotów w komunikacji interpersonalnej (33%), posługiwania się językiem angielskim w podróży (22%) oraz prowadzenia prostych rozmów (21%). Preferowaną formą zajęć były konwersacje w małych grupach (40%), a także ćwiczenia praktyczne i nauka z wykorzystaniem multimedialnych.

W odniesieniu do kompetencji cyfrowych kluczowe

okazały się tematy związane z bezpieczeństwem w Internecie (17%). Istotne było również zapotrzebowanie na naukę korzystania z aplikacji mObywatel i dokonywania zakupów online (10%), a także obsługi bankowości internetowej, poczty elektronicznej i podstaw komputera (po 7%). Preferowanymi formami zajęć w tym obszarze były zajęcia w małych grupach (45%) oraz rozwiązywanie praktycznych zadań.

Robocze spotkanie partnerów projektu Erasmus+

W środę 20 maja 2026 roku odbyło się spotkanie online partnerów projektu Erasmus+ Senior+ - Partnerstwa na małą skalę w sektorze edukacji dorosłych w programie Erasmus+. Liderem przedsięwzięcia było Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach, a partnerami międzynarodowymi – włoskie stowarzyszenie JUMP – Gioventù in riSalto oraz organizacja Gulbenes novada pašvaldība z Łotwy.

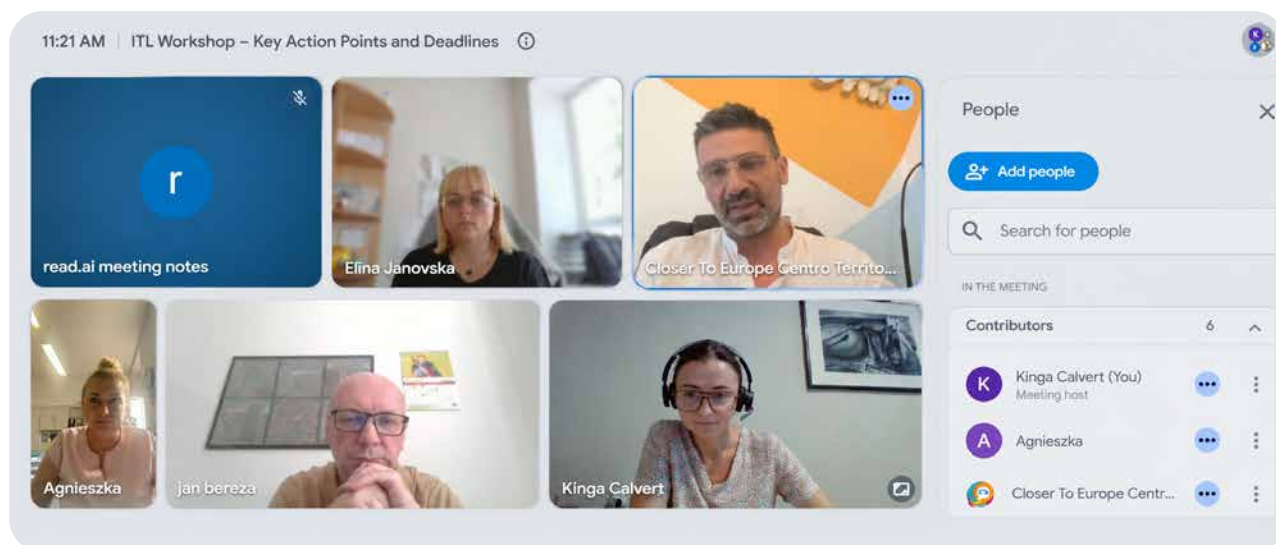
oraz rozwijaniu umiejętności potrzebnych w nowoczesnej edukacji dorosłych.

W planie szkolenia uwzględniono m.in. zagadnienia związane z budowaniem dobrej komunikacji w grupie, wzmacnianiem motywacji do nauki oraz tworzeniem angażujących działań edukacyjnych. Ważną część programu miały stanowić również technologie cyfrowe wykorzystywane w codziennej pracy edukatora.

Program obejmował także praktyczne ćwiczenia z obsługi narzędzi internetowych, przygotowywania materiałów multimedialnych oraz świadomego korzystania z dostępnych zasobów online. Zaplanowano również rozwijanie kompetencji językowych przydatnych podczas współpracy międzynarodowej.

Jednym z głównych tematów spotkania była organizacja czerwcowego szkolenia dla edukatorów i nauczycieli przygotowujących się do pracy z seniorami. Warsztaty miały służyć wymianie doświadczeń, poznaniu nowych metod aktywizacji uczestników zajęć

Ustalenia podjęte podczas spotkania pozwoliły przygotować czerwcowe szkolenie i zaplanować kolejne etapy projektu, obejmujące opracowanie oraz testowanie scenariuszy zajęć dla seniorów.

Międzynarodowe szkolenie rozwoju kompetencji

W ramach projektu Erasmus+ Senior+ - Partnerstwa na małą skalę w sektorze edukacji dorosłych, którego liderem było Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach, na początku czerwca 2026 roku odbyły się pięciodniowe międzynarodowe warsztaty szkoleniowe z udziałem partnerów z Polski, Łotwy (gmina Gulbene) oraz Włoch (stowarzyszenie JUMP – Gioventù in riSalto). Ich celem była wymiana doświadczeń oraz rozwój nowoczesnych metod pracy z osobami dorosłymi i seniorami.

Podczas szkolenia uczestnicy rozwijali kompetencje językowe, cyfrowe i międzykulturowe. Pracowali w języku angielskim, brali udział w warsztatach kreatywnych, m.in. tworzeniu materiałów multimedialnych, oraz poznawali metody edukacji pozaformalnej, takie jak nauka poprzez doświadczenie, gry terenowe i storytelling (opowiadanie historii). Ważnym elementem programu była także integracja międzynarodowa oraz współpraca w zespołach.

Szkolenie pozwoliło uczestnikom zdobyć nowe umiejętności, poznać innowacyjne metody pracy z dorosłymi oraz wzmocnić współpracę między organizacjami z trzech

krajów. Kolejnym etapem projektu było przygotowanie scenariuszy zajęć dla edukatorów z Polski i Łotwy, a następnie ich testowanie z grupami seniorów.

Podsumowując międzynarodowe spotkanie i cele projektu, dyrektor CKiS Jan Bereza podkreślił znaczenie tych działań dla lokalnej społeczności:

Projekt pokazuje, że edukacja dorosłych może być inspirująca, nowoczesna i oparta na międzynarodowej współpracy. Rezultaty tego szkolenia będą wykorzystywane w naszych dalszych działaniach edukacyjnych i upowszechniane lokalnie.

15

17

19

20

21

„Praktyczny język angielski dla seniorów – podstawy komunikacji”

W poniedziałek, 20 lipca, w Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach odbyła się pokazowa lekcja języka angielskiego „Praktyczny język angielski dla seniorów – podstawy komunikacji”, zorganizowana w ramach projektu Erasmus+ Senior+ – Partnerstwa na małą skalę w sektorze

edukacji dorosłych – Partnerstwa na małą skalę w sektorze edukacji dorosłych.

Spotkanie pozwoliło uczestnikom poznać podstawy języka angielskiego i przełamać barierę w mówieniu, pokazując, że na naukę nigdy nie jest za późno.

W zajęciach uczestniczyło 20 seniorów z gminy Krzeszowice, z których 80% nigdy wcześniej nie uczyło się angielskiego lub miało z nim niewielki kontakt. Efekty

Wyniki samooceny uczestników wykazał wzrost kompetencji językowych o **29,02%** w skali całej grupy.

Średni poziom satysfakcji z udziału w zajęciach osiągnął **4,3 punktu w pięciostopniowej skali ocen.**

Ocena szkolenia przedstawiała się następująco:

zajęcia były dla mnie zrozumiałe –

4,4/5;

tempo zajęć było odpowiednie –

4,3/5;

czułem(-am) się komfortowo

podczas mówienia po angielsku –

3,8/5;

ćwiczenia praktyczne były pomocne –

4,6/5.

22

Nauka języka angielskiego –
największe potrzeby:

- podstawowe zwroty **33%**
- język w podróży **22%**
- proste rozmowy **21%**

Preferowana forma zajęć:

- konwersacje w małych grupach **40%**
- ćwiczenia praktyczne + multimedia

Kompetencje cyfrowe –
najważniejsze tematy:

- bezpieczeństwo w Internecie **17%**
- mObywatel i zakupy online **10%**
- bankowość internetowa **7%**
- poczta elektroniczna **7%**
- obsługa komputera **7%**

Preferowana forma zajęć:

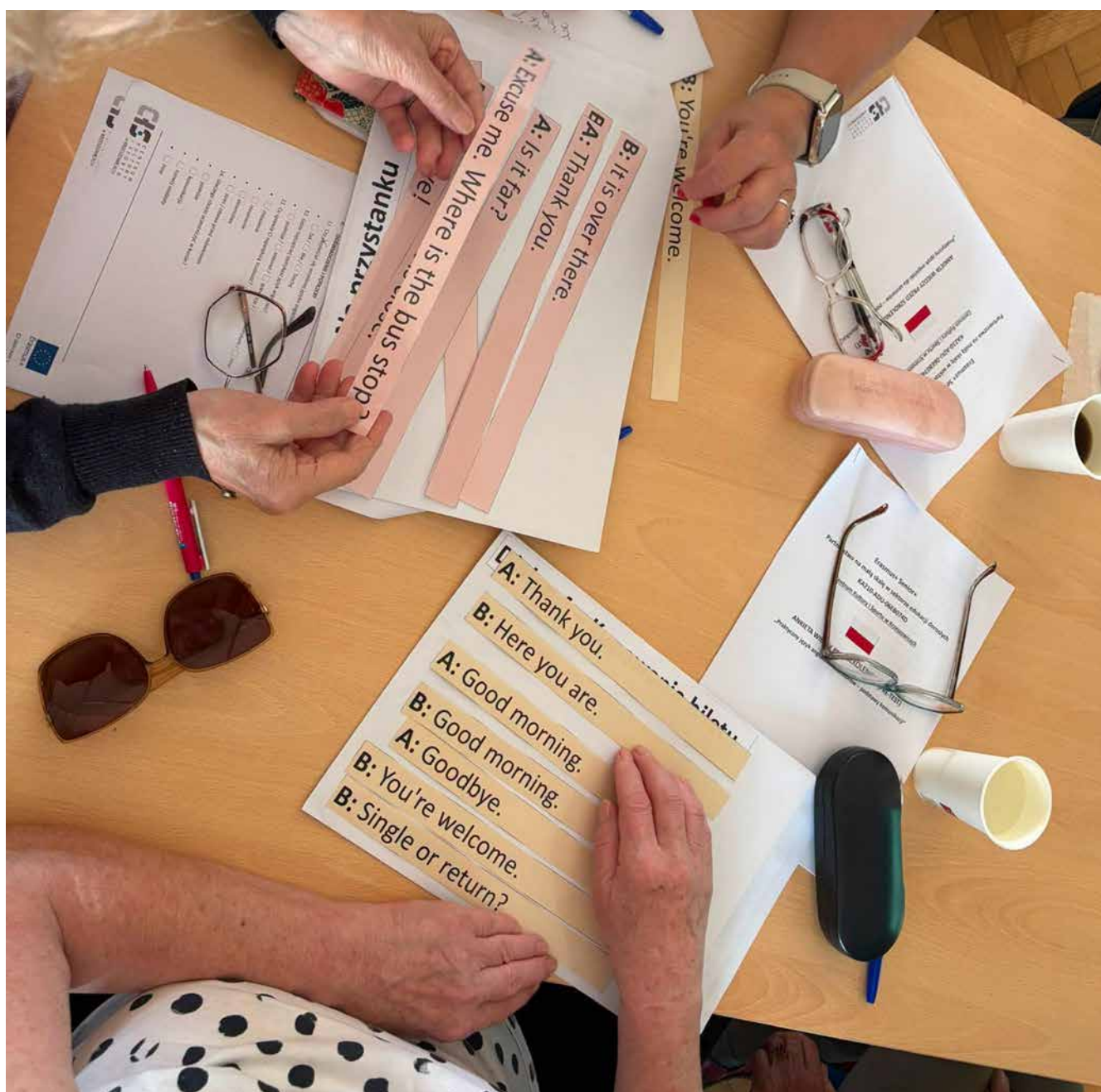
- małe grupy **45%**
- ćwiczenia praktyczne

oceniono na podstawie ankiet oraz testów przeprowadzonych przed i po szkoleniu.

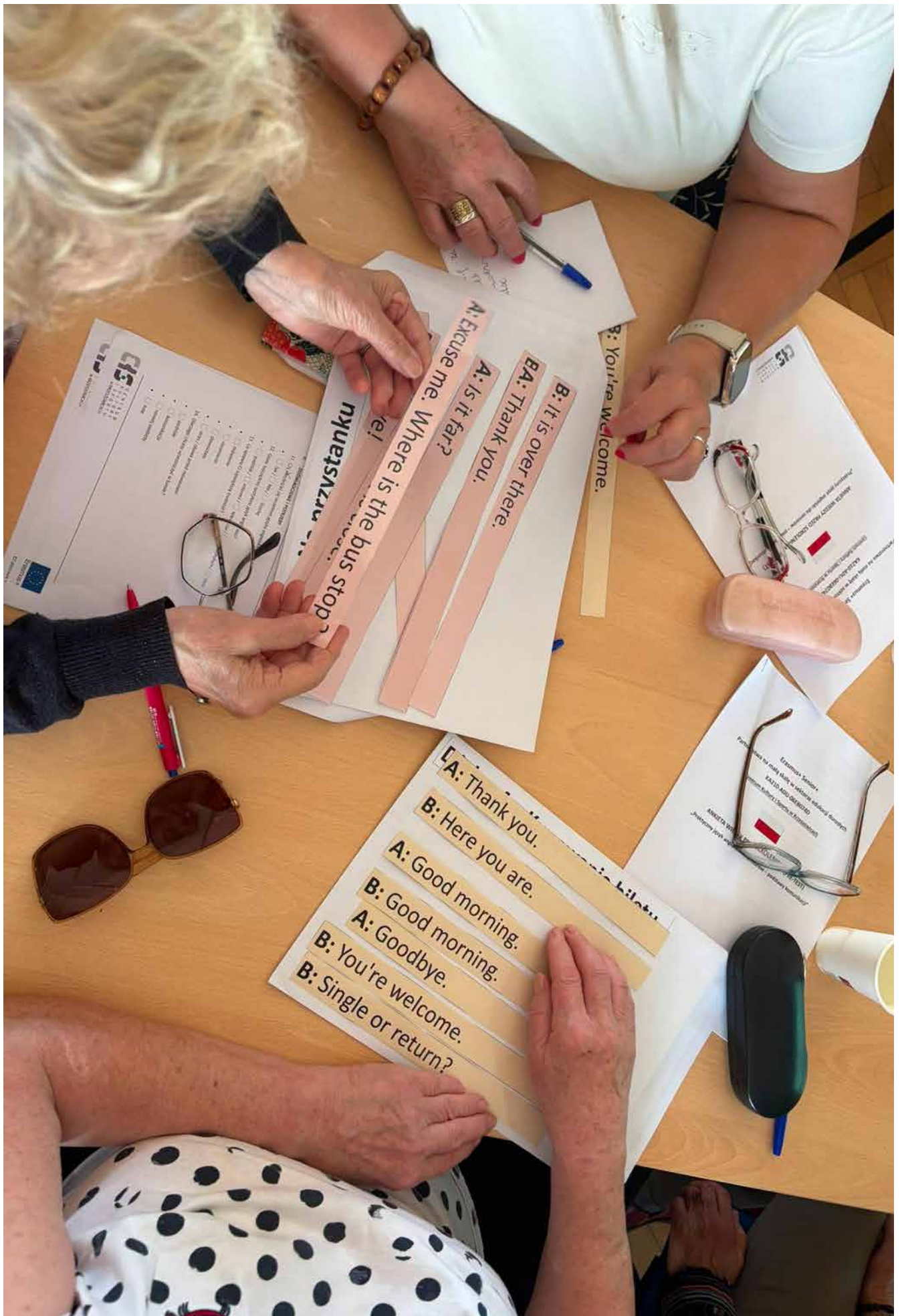
Zapytani o zdobytą wiedzę uczestnicy najczęściej wskazywali nowe słówka, podstawowe zwroty oraz wyrażenia przydatne w podróży i sytuacjach awaryjnych. Część podkreślała również możliwość utrwalenia prostych zdań i lepszego zrozumienia użycia poszczególnych zwrotów. Zajęcia określano jako „sympatyczną i miłą naukę”, prowadzoną w przyjaznej atmosferze. Uczestnicy

za najłatwiejsze uznali układanie dialogów, zwroty grzecznościowe i proste wyrażenia codziennej komunikacji. Największe trudności sprawiały im czytanie i poprawna wymowa nowych słówek oraz przełamanie bariery przed mówieniem po angielsku.

Lekcja pokazowa potwierdziła duże zainteresowanie takimi zajęciami – 100% uczestników zadeklarowało chęć kontynuowania nauki, szczególnie podstaw komunikacji i słownictwa przydatnego w podróży.

Pokazowa lekcja o bezpieczeństwie cyfrowym w ramach projektu Erasmus+

W poniedziałek, 27 lipca, w Centrum Kultury i Sportu odbyła się kolejna pokazowa lekcja w zakresie cyfryzacji i bezpieczeństwu w sieci, zorganizowana w ramach projektu Erasmus+ Senior+. Współorganizatorką wydarzenia była Aleksandra Wartalska, natomiast za koordynację projektu odpowiada Kinga Calvert.

Wcześniej, w poniedziałek 20 lipca, odbyła się pokazowa lekcja praktycznego języka angielskiego podnosząca kompetencje w zakresie komunikacji. Na zajęciach w poniedziałek 27 lipca uczestnicy wzięli natomiast udział w zajęciach poświęconych cyfryzacji i bezpieczeństwu w sieci. Hasło zajęć brzmiało: „Senior online – jak bezpiecznie poruszać się w świecie cyfrowym?”. Warsztaty poprowadził Mateusz Godyń, który w przystępny i praktyczny sposób przedstawił najważniejsze zagadnienia związane z bezpiecznym korzystaniem z internetu.

Bezpieczeństwo w internecie

Podczas spotkania seniorzy poznali zasady bezpiecznego korzystania z internetu, sposoby rozpoznawania zagrożeń oraz ochrony danych i prywatności. Zajęcia miały praktyczny charakter – uczestnicy dzielili się doświadczeniami i omawiali sytuacje związane z zagrożeniami w sieci, z którymi wielu z nich spotkało się osobiście lub o których słyszało od znajomych.

Największym wyzwaniem podczas zajęć jest pokazanie, że cyberbezpieczeństwo nie musi być skomplikowane. Wystarczy poznać kilka podstawowych zasad, aby znacznie ograniczyć ryzyko oszustwa. Cieszę się, że uczestnicy aktywnie zadawali pytania i dzielili się własnymi doświadczeniami. Właśnie takie rozmowy pozwalają najlepiej utrwalić wiedzę

– mówi **Mateusz Godyń**, prowadzący warsztaty.

W zajęciach w poniedziałek 27 lipca uczestniczyło 20 seniorów z gminy Krzeszowice.

29

Powszechne zagrożenia

Wyniki ankiet przeprowadzonych podczas zajęć CKiS w Krzeszowicach potwierdzają, że bezpieczeństwo cyfrowe to istotny temat wymagający regularnego omawiania.

Aż 60% uczestników miało lub najprawdopodobniej miało kontakt z próbą oszustwa internetowego. Wynik ten podkreśla znaczenie edukacji cyfrowej i podnoszenia świadomości w zakresie bezpiecznego korzystania z internetu online.

Korzyści z Erasmusa+

30

W projekcie Erasmus+ Senior+ – Partnerstwa na małą skalę w sektorze edukacji dorosłych stawiamy przede wszystkim na praktyczne umiejętności, które uczestnicy mogą wykorzystać na co dzień. Wyniki testów i ankiet pokazują, że taka forma nauki przynosi wymierne efekty – seniorzy czują się pewniej w świecie cyfrowym i coraz świadomiej korzystają z nowych technologii. To najlepszy dowód na to, że warto inwestować w edukację osób starszych

– podkreśla **Kinga Calvert**, koordynatorka projektu.

Przeprowadzone zajęcia po raz kolejny potwierdziły, jak duże jest zapotrzebowanie na edukację cyfrową wśród seniorów. Wysoka frekwencja,

aktywne zaangażowanie uczestników oraz zauważalny wzrost kompetencji cyfrowych pokazują, że tego typu inicjatywy realnie przyczyniają się do zwiększenia bezpieczeństwa, samodzielności i pewności osób starszych w korzystaniu z nowoczesnych technologii.

Ogromnie cieszy nas zaangażowanie uczestników i ich gotowość do zdobywania nowych umiejętności. To pokazuje, że seniorzy chcą rozwijać swoje kompetencje i z odwagą korzystać z nowych technologii. Mamy nadzieję, że kolejne spotkania będą równie inspirujące i wartościowe dla wszystkich uczestników

– dodaje **Aleksandra Wartalska**, współorganizatorka wydarzenia.

Co dalej w międzynarodowym projekcie CKiS?

Dziękujemy wszystkim uczestnikom za aktywny udział, otwartość na zdobywanie nowych umiejętności oraz stworzenie wyjątkowej atmosfery podczas zajęć. Mamy nadzieję, że zdobyta w realizowanym przez Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach międzynarodowym projekcie wiedza przełoży się na większą pewność siebie i bezpieczeństwo w codziennym korzystaniu z internetu. Przypominamy, że w projekcie Erasmus+ Senior+ – Partnerstwa na małą skalę w sektorze

Przeprowadzone testy przed i po szkoleniu wykazały **wzrost kompetencji cyfrowych uczestników o 28,7% w skali całej grupy.**

Wyniki ankiet potwierdziły również znaczącą poprawę wiedzy oraz większą pewność uczestników w korzystaniu z narzędzi cyfrowych.

Po zakończeniu szkolenia **95% uczestników potrafiło rozpoznać próbę phishingu**, podczas gdy

przed szkoleniem **35% badanych udzieliło błędnej odpowiedzi na to samo pytanie.**

Ponadto **65% uczestników zadeklarowało, że po szkoleniu czuje się pewniej podczas korzystania z poczty elektronicznej**, co świadczy o wzroście ich kompetencji oraz większym komforcie i poczuciu bezpieczeństwa w codziennym korzystaniu z usług cyfrowych.

edukacji dorosłych partnerami CKiS są stowarzyszenie JUMP z Włoch oraz gmina Gulbene z Łotwy.

Na zakończenie poniedziałkowego spotkania głos zabrał Jan Bereza, Dyrektor Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach, który podsumował przebieg zajęć oraz podziękował uczestnikom za ich aktywność i zaangażowanie. Przedstawił również główne założenia projektu Erasmus+ Senior+, podkreślając jego znaczenie dla rozwoju edukacji dorosłych, aktywizacji seniorów oraz budowania współpracy międzynarodowej poprzez wymianę doświadczeń i zdobywanie nowych kompetencji.

Dzisiejsze zajęcia pokazały, że nauka nie ma wieku, a wiedzę zdobywa się przez całe życie.

Projekt Erasmus+ Erasmus+ Senior+ – Partnerstwa na małą skalę

w sektorze edukacji dorosłych to nie tylko zdobywanie nowych umiejętności cyfrowych, ale przede wszystkim budowanie pewności siebie, otwartości na zmiany i integracji lokalnej społeczności. Cieszy mnie tak duże zaangażowanie uczestników i rozmowy uczestników zajęć – zarówno z prowadzącymi zajęcia edukatorami z CKiS, Kingą Calvert oraz Mateuszem Godyniem, jak i między samymi seniorami. Jestem przekonany, że zdobyta w naszych zajęciach wiedza będzie dla nich realnym wsparciem w codziennym życiu. Dziękuję wszystkim osobom zaangażowanym w przygotowanie i realizację tego przedsięwzięcia oraz życzę uczestnikom kolejnych inspirujących spotkań w ramach projektu

– powiedział **Jan Bereza**,
dyrektor Centrum Kultury i Sportu
w Krzeszowicach.

Podsumowanie wyników sondażu satysfakcji uczestników i efektywności nauki

W ramach projektu Erasmus+ Senior+ – Partnerstwa na małą skalę w sektorze edukacji dorosłych”, po zakończeniu zajęć „Praktyczny język angielski dla seniorów – podstawy komunikacji” oraz „Senior online – jak bezpiecznie poruszać się w świecie cyfrowym?”, przeprowadzono sondaż satysfakcji uczestników oraz ocenę efektywności procesu uczenia się.

Wyniki ankiety potwierdziły bardzo wysoką ocenę projektu przez uczestników. Na pytanie: „W jakim stopniu udział w projekcie przyczynił się do zwiększenia Twojej samodzielności i aktywności społecznej?” aż 46% respondentów odpowiedziało „w dużym stopniu”, a 36% – „w bardzo dużym stopniu”. Oznacza to, że ponad 80% uczestników dostrzegło pozytywny wpływ udziału w projekcie na swoją samodzielność i aktywność społeczną.

Przeprowadzony sondaż wskazał, że zrealizowane działania odpowiadały na potrzeby grupy docelowej i wspierały osiągnięcie celów projektu. Wysokie oceny

W pięciostopniowej skali ocen poszczególne obszary uzyskały następujące wyniki:

Kompetencje językowe

Treści językowe były dla mnie zrozumiałe – **4,50**

Czuję się pewniej podczas komunikacji w języku obcym – **4,04**

Potrafię wykorzystać poznane zwroty w codziennych sytuacjach – **3,96**

Zajęcia językowe były interesujące – **4,68**

Kompetencje cyfrowe

Nauczyłem(-am) się korzystać z nowych narzędzi cyfrowych – **4,14**

Czuję się pewniej podczas korzystania z Internetu – **4,29**

Potrafię samodzielnie korzystać z komunikatorów i poczty elektronicznej – **4,21**

Potrafię wyszukiwać potrzebne informacje online – **4,18**

Ogólna ocena projektu

Projekt spełnił moje oczekiwania – **4,18**

Polecił(a)bym udział w podobnym projekcie innym seniorom – **4,64**

Udział w projekcie zwiększył moją aktywność społeczną – **4,57**

Jestem zadowolony(-a) z udziału w projekcie – **4,79**

Kompetencje językowe

Średnia ocena:
4,32

Treści językowe były dla mnie zrozumiałe		4,50
Czuję się pewniej podczas komunikacji w języku obcym		4,04
Potrafię wykorzystać poznane zwroty w codziennych sytuacjach		3,96
Zajęcia językowe były interesujące		4,68

Kompetencje cyfrowe

Średnia ocena:
4,20

Nauczyłem(-am) się korzystać z nowych narzędzi cyfrowych		4,14
Czuję się pewniej podczas korzystania z Internetu		4,29
Potrafię samodzielnie korzystać z komunikatorów i poczty elektronicznej		4,21
Potrafię wyszukiwać potrzebne informacje online		4,18

Ogólna ocena projektu

Średnia ocena:
4,52

Projekt spełnił moje oczekiwania		4,18
Polecił(a)bym udział w podobnym projekcie innym seniorom		4,64
Udział w projekcie zwiększył moją aktywność społeczną		4,57
Jestem zadowolony(-a) z udziału w projekcie		4,79

33

w obszarze kompetencji językowych i cyfrowych potwierdziły, że zastosowane metody edukacji pozaformalnej pomagały rozwijać praktyczne umiejętności seniorów oraz zwiększać ich pewność siebie w codziennym korzystaniu z nowych technologii i komunikacji w języku obcym.

Wyniki wskazały również na pozytywny wpływ projektu na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu osób starszych. Deklarowany wzrost

poczucia samodzielności i aktywności społecznej pokazał, jak ważna jest oferta edukacyjna dostosowana do potrzeb seniorów, wspierająca ich udział w życiu lokalnej społeczności i zachęcająca do dalszego rozwoju.

Rezultaty projektu wpisują się w priorytety programu Erasmus+, szczególnie w zakresie włączenia i różnorodności oraz transformacji cyfrowej. Potwierdzają również zasadność rozwijania

edukacji „szytej na miarę” potrzeb seniorów, opartej na praktycznych umiejętnościach, indywidualnym podejściu oraz doświadczeniach zdobytych we współpracy międzynarodowej.

Co najbardziej podobało się uczestnikom?

W odpowiedziach otwartych uczestnicy najczęściej podkreślali:

- praktyczny charakter zajęć i możliwość wykorzystania zdobytej wiedzy w codziennym życiu;
- ćwiczenia konwersacyjne z języka angielskiego oraz praktyczne zadania rozwijające kompetencje cyfrowe;
- informacje dotyczące bezpieczeństwa w internecie i zagrożeń cyfrowych;
- warsztatową formę zajęć, przyjazną atmosferę i profesjonalizm prowadzących;
- naukę w małych grupach oraz możliwość poznania nowych osób i wspólnego uczenia się.

34

Co warto poprawić?

Najczęściej zgłaszane sugestie dotyczyły:

- wydłużenia zajęć lub zwiększenia liczby spotkań;
- przeznaczenia większej ilości czasu na ćwiczenia praktyczne;

- podziału uczestników na grupy według poziomu zaawansowania;
- przygotowania większej liczby materiałów do samodzielnej nauki;
- dostosowania tempa i częstotliwości zajęć do potrzeb uczestników.

Jednocześnie wielu respondentów podkreślało, że projekt został zrealizowany bardzo dobrze i nie wymaga istotnych zmian.

Jakie tematy uczestnicy chcieliby rozwijać w przyszłości?

Analiza wyników pokazała, że uczestnicy wysoko ocenili zarówno organizację projektu, jak i wartość merytoryczną zajęć. Zgłoszone opinie i propozycje nowych tematów potwierdziły potrzebę kontynuowania inicjatyw edukacyjnych dla seniorów, szczególnie w zakresie kompetencji językowych i cyfrowych. Praktyczna forma nauki, przyjazna atmosfera i aktywne uczestnictwo pozostały ważnymi elementami działań odpowiadających na potrzeby osób starszych.

Erasmus+ Senior+ w sektorze edukacji dorosłych – podsumowanie

Projekt Erasmus+ Senior+ był realizowany przez Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach we współpracy z włoskim stowarzyszeniem Associazione Culturale JUMP oraz samorządem Gulbenes novada pašvaldība z Łotwy. Jego celem było rozwijanie kompetencji osób starszych, ich aktywizacja, zwiększanie dostępu do edukacji oraz wymiana międzynarodowych doświadczeń.

Przed rozpoczęciem działań przeprowadzono diagnozę potrzeb edukacyjnych, w której uczestniczyło 134 seniorów. Wyniki pokazały, że aż 77% badanych chciało rozwijać kompetencje cyfrowe i znajomość języka angielskiego. Seniorzy najwyżej ocenili potrzebę praktycznych ćwiczeń w małych grupach.

Wejście w świat cyfrowy miało pomóc seniorom w bezpiecznym korzystaniu z telefonów, internetu i bankowości. Z kolei nauka angielskiego odpowiadała na potrzebę swobodniejszego podróżowania bez presji związanej z tradycyjnymi metodami nauczania. Ważnym aspektem zajęć było również przeciwdziałanie samotności i wspieranie integracji.

Trzy kraje, jeden cel

Każdy z partnerów wniósł do projektu unikalne kompetencje:

CKiS w Krzeszowicach

lider odpowiedzialny za koordynację i synergię działań.

Gulbenes novada pašvaldība (Łotwa)

samorząd z doświadczeniem w kulturze i projektach międzynarodowych.

Associazione Culturale JUMP (Włochy)

stowarzyszenie wyspecjalizowane w szkoleniu kadry i realizacji programów Erasmus+ Senior+.

Za realizację projektu po stronie polskiej odpowiadał zespół: Jan Bereza (dyrektor), Anna Dijuk-Bujok, Kinga Calvert (koordynator), Mateusz Godyń oraz Agata Kurowska.

Od pomysłu do konkretnych zajęć

W czerwcu odbyły się wspólne warsztaty projektowe, podczas których wypracowano scenariusze zajęć. Następnie zostały one przetestowane w praktyce z członkami lokalnych klubów seniora i Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

W lipcu zorganizowano lekcje pokazowe. Podczas warsztatów językowych seniorzy ćwiczyli dialogi przydatne w podróży. Odnotowano wzrost kompetencji o 29%,

a wszyscy uczestnicy wyrazili chęć kontynuowania nauki. Z kolei warsztaty z cyberbezpieczeństwa koncentrowały się na rozpoznawaniu oszustw internetowych (phishingu) i bezpiecznym korzystaniu z poczty elektronicznej. Ich rezultatem był wzrost wiedzy o blisko 29%. Oprócz zdobywania nowych umiejętności spotkania stały się dla uczestników ważną przestrzenią do budowania relacji.

Praktyczne zajęcia pokazały, że nauka nowych kompetencji może jednocześnie wspierać samodzielność seniorów, zwiększać ich bezpieczeństwo i sprzyjać nawiązywaniu kontaktów społecznych.

36 Międzynarodowa wizyta i przyszłość współpracy

Ważnym punktem projektu była wrześniowa wizyta gości z Łotwy w Krzeszowicach. Oprócz konferencji podsumowującej

rezultaty partnerzy zwiedzili Kraków oraz atrakcje gminy Krzeszowice, w tym zamek Tenczyn w Rudnie, Muzeum Agatów i klasztor w Czernej.

Wypracowane metody pracy, scenariusze zajęć i międzynarodowe kontakty stały się ważnym rezultatem projektu, który może być wykorzystywany w kolejnych działaniach edukacyjnych CKiS.

Jak podkreślił dyrektor Jan Bereza:

Projekt pokazał nam, że nauka nie ma wieku. Współpraca z partnerami z Włoch i Łotwy pozwoliła nam poznać inne metody pracy, które wykorzystamy w kolejnych działaniach.

39

40

42

44

45

Kolejny krok w projekcie Erasmus+ Senior! Nasza delegacja z wizytą na Łotwie

46

Delegacja Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach w ramach programu Erasmus+ Senior+ - Partnerstwa na małą skalę w sektorze edukacji dorosłych dotarła również na Łotwę! Naszym celem była małownicza gmina Gulbene, gdzie połączyliśmy siły z delegacją z Włoch. Wspólnie stworzyliśmy wyjątkową, międzynarodową grupę gotową do wymiany doświadczeń i integracji. Za nami były już pierwsze, niezwykle intensywne dni, upływające pod znakiem poznawania lokalnej kultury, historii i edukacji.

Naszą przygodę rozpoczęliśmy od spaceru po samym centrum Gulbene. Pierwszego dnia odwiedziliśmy wspaniały zespół dworski – Dwór w Gulbene (Gulbene Manor) oraz historyczną stację kolejową (Gulbene Railway Station). Ogromne wrażenie zrobiło na nas interaktywne muzeum „Kolej i para” (Railway and Steam), które w nowoczesny sposób przybliżyło nam kolejowe tradycje regionu. Ważnym punktem programu była także wizyta o charakterze społecznym – odwiedziliśmy Centrum Edukacji i Wsparcia Rodziny (Family Education and Support Centre),

będące jednostką strukturalną Wydziału Edukacji w Gulbene, gdzie rozmawialiśmy o lokalnych programach wsparcia. Drugi dzień przyniósł nam głębsze spotkanie z tradycją i współczesnym życiem kulturalnym regionu. Odwiedziliśmy niezwykle Centrum Łotewskiej Mądrości Życiowej w Druwienie (Druvienas latviskās dzīvesziņas centrs), które pozwoliło nam z bliska poznać lokalny folklor i dawne obyczaje. Kolejnymi punktami programu były nowoczesna Biblioteka Gminna w Gulbene (Gulbene Municipality Library) oraz Centrum Kultury w Lizums (Lizums Culture Centre), gdzie mieliśmy okazję przyjrzeć się funkcjonowaniu lokalnych instytucji kultury. Trzeciego dnia wzięliśmy udział w niezwykle istotnym wydarzeniu merytorycznym – konferencji upowszechniającej program Erasmus+ Senior+ - Partnerstwa na małą skalę w sektorze edukacji dorosłych. Była to doskonała okazja do zaprezentowania dotychczasowych rezultatów projektu, podsumowania międzynarodowych działań oraz dyskusji nad tym, jak najlepiej wykorzystać zdobyte doświadczenia w naszych lokalnych społecznościach. Międzynarodowa współpraca seniorów udowodniła, że na naukę, podróżę i nawiązywanie przyjaźni nigdy nie jest za późno!

47

